

REPUBLIKA SLOVENIJA
**MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO**

UPRAVA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA VARNO HRANO,
VETERINARSTVO IN VARSTVO RASTLIN

Dunajska cesta 22, 1000 Ljubljana

T: 01 300 13 00
F: 01 300 13 56
E: gp.uvhvvr@gov.si
www.uvhvvr.gov.si

Program cepljenja proti bolezni modrikastega jezika (BTV 4) za leti 2020 - 2021

Potrdil:	dr. Jernej Drofenik, v. d. generalnega direktorja	
Verzija	2.0	
Datum:	22. 4. 2020	

Številka: U3440-2/2020/1

Datum: 22. 4. 2020

Program cepljenja proti boleznim modrikastega jezika (BTV 4) za leti 2020 - 2021

I. Cepljenje

Ko je enkrat bolezen prisotna na območju države, je najučinkovitejši oziroma edini ukrep za izkoreninjenje bolezni zaščitno cepljenje.

Cepljenje ne vpliva neposredno na trajanje oziroma podaljšanje ukrepov zaradi BTV.

V skladu z drugim odstavkom 6. člena Uredbe (EK) št. 1266/2007¹ lahko država ukine vse ukrepe oziroma omejitve zaradi BTV, če dve leti po začetku izvajanja programa spremljanja in nadzora bolezni modrikastega jezika v skladu s 3. točko Priloge I Uredbe (EK) št. 1266/2007, vključno z dvema celotnima sezonama aktivnosti vektorja, na območju ni več kroženja virusa.

Na podlagi znanstvenega mnenja EFSA², je za učinkovito izkoreninjenje BTV potrebno vsaj petletno zaporedno cepljenje vsaj 95 % populacije goveda in ovc.

Učinkovitost cepljenja se preverja s sistemom nadzora, ki zagotavlja ugotavljanje BTV prevalence ob zelo nizki pojavnosti.

II. Izvedba cepljenja v 2020 in 2021

Za učinkovito zaščito mora biti vse govedo in drobnica cepljena v času, ki zagotavlja nastanek imunosti pred začetkom sezone aktivnosti vektorja.

Upoštevati je treba tudi izbiro cepiva, saj je število odmerkov, potrebnih za aktivno zaščito, drugačno pri posameznih vrstah dovzetnih živali.

¹ UREDBA KOMISIJE (ES) št. 1266/2007 z dne 26. oktobra 2007 o pravilih za izvajanje Direktive Sveta 2000/75/ES v zvezi z nadzorom, spremljanjem in omejitvami premikov nekaterih živali, ki so dovzetne za bolezen modrikastega jezika (UL L 283, 27.10.2007, p.37)

² EFSA Scientific opinion on Bluetongue: control, surveillance and safe movement of animals; EFSA Panel on Animal Health and Welfare; objavljeno 8. Marca 2017

1. Cepiva

V Sloveniji sta registrirani dve cepivi za zaščito pred BTV:

- a. **BTVPUR** ALSAP 4 suspenzija za injiciranje za ovce in govedo, proizvajalec MERIAL, 29 avenue Tony Garnier, 69007 Lyon, Francija

Zastopnik: Vetpromet d.o.o., Cesta na Brdo 100, 1000 Ljubljana

- b. **BLUEVAC- 4** suspenzija za injiciranje za ovce in govedo, proizvajalec CZ Veterinaria, S.A. La Relva s/n – Torneiros, 36410 PORRIÑO (Španija)

Zastopnik: GENERA SI d.o.o., Parmova 53, 1000 Ljubljana

2. Postopek cepljenja v letu 2020

Obe cepivi se uporabljata v skladu z navodili proizvajalca.

Govedo

Cepivo	Predhodni status živali	Cepljenje 2020	Cepljenje 2021
BTVPUR	necepljena	2 odmerka po 1 ml v razmiku 21 – 28 dni	2 odmerka po 1 ml v razmiku 21 – 28 dni
	Cepljena v 2019	1 odmerek 1 ml	
	Cepljena v 2020	Z BTVPUR	1 odmerek 1 ml
		Z BLUEVAC	2 odmerka po 1 ml v razmiku 21 – 28 dni
BLUEVAC	necepljena	2 odmerka po 4 ml v razmiku 28 dni	2 odmerka po 4 ml v razmiku 28 dni
	Cepljena v 2019	2 odmerka po 4 ml v razmiku 28 dni	
	Cepljena v 2020	Z BTVPUR	2 odmerka po 1 ml v razmiku 21 – 28 dni
		Z BLUEVAC	1 odmerek 4 ml

Ovce

Cepivo	Predhodni status živali	Cepljenje 2020	Cepljenje 2021
BTVPUR	Cepljena/necepljena	1 odmerek 1 ml	1 odmerek 1 ml
BLUEVAC	Cepljena/necepljena	1 odmerek 2 ml	1 odmerek 2 ml

Koze

Cepivo	Predhodni status živali	Cepljenje 2020	Cepljenje 2021	Opomba
BTVPUR	Cepljena	1 odmerek 1 ml	1 odmerek 1 ml	Izredna uporaba, klinična študija
	Necepljena	2 odmerka po 1 ml v razmiku 21 – 28 dni	2 odmerka po 1 ml v razmiku 21 – 28 dni	
BLUEVAC	Cepljena/necepljena	Se ne uporabi	Se ne uporabi	Izredna uporaba – ni klinične študije

V sezoni 2018 / 2019 se je sezona brez aktivnosti vektorja končala 19. aprila 2019.

Za leto 2020 tako predvidevamo, da se bo sezona brez aktivnosti vektorja končala v drugi polovici aprila, odvisno od vremenskih/temperaturnih razmer.

3. Vrsta in starost živali, ki bodo cepljene

Cepiti je treba vse govedo in drobnico.

Cepivo	Govedo	Ovce/koze
BTVPUR	Cepi se v starosti več kot 1 mesec . Če živali izvirajo od cepljenih živali, se cepljenje izvede v starosti vsaj 2,5 meseca .	Cepi se v starosti več kot 1 mesec . Če živali izvirajo od cepljenih živali, se cepljenje izvede v starosti vsaj 2,5 meseca .
BLUEVAC	Cepi se v starosti več kot 2 meseca . Če živali izvirajo od cepljenih živali, se cepljenje izvede v starosti vsaj 3 mesece .	Samo OVCE! Cepi se v starosti več kot 2 meseca . Če živali izvirajo od cepljenih živali, se cepljenje izvede v starosti vsaj 2,5 meseca .

4. Glavne značilnosti cepiv

Cepivo		BTVPUR (Merial)	BLUEVAC (CZ Veterinaria)
Ciljne vrste		Govedo, drobnica	Govedo, ovce
Št. odmerkov:	govedo	2 (1- revakcinacija)	2 (1- revakcinacija)
	ovce	1	1
Odmerek		1 ml v podkožje	Govedo 4 ml v podkožje Ovce 2 ml v podkožje
Starost cepljenja:	govedo	1 mesec	2 meseca
	ovce	1 mesec	2 meseca
	imune živali	2, 5 meseca	Govedo 3 mesece Ovce 2,5 meseca
Nastop imunosti:	govedo	21 dni	21 dni
	ovce	21 dni	21 dni
Trajanje imunosti:	govedo	1 leto	1 leto
	ovce	1 leto	1 leto
Karenca		Nič dni	Nič dni
Kontraindikacije		Jih ni	Jih ni
Neželeni učinki		<ul style="list-style-type: none"> - Po cepljenju se lahko na mestu dajanja pojavi prehodna manjša lokalizirana otekline (največ 32 cm² pri govedu in največ 24 cm² pri ovcah), ki hitro izgine (v največ 35 dneh). - Do 24 ur po cepljenju je možen pojav prehodnega povišanja telesne temperature, ki navadno ne preseže 1,1 °C. 	<ul style="list-style-type: none"> - Povprečno povišanje telesne temperature se lahko včasih opazi in varira med 0,5 in 1,0 °C. - Povišana telesna temperatura ne traja več kot 24 do 72 ur. - Zelo pogosto se lahko opazi vozličje; <ul style="list-style-type: none"> o pri ovcah lahko vozlič doseže premer največ 3 cm (pri 53% živali) in postopoma izgine v 35 dneh; o pri govedu lahko vozlič doseže premer največ 5 cm in je lahko prisoten dlje časa (tudi več kot 41 dni po cepljenju pri 25% živali) in prav tako postopoma izgine. - Redko se lahko opazi: <ul style="list-style-type: none"> o Preobčutljivostna reakcija (ki jo spremlja povečano slinjenje (sialoreja)

		<ul style="list-style-type: none"> ○ Sistemski znaki (letargija, edem, slabo počutje, anoreksija in smrt) ○ Motnje v reprodukciji (abortus in zaostajanje posteljice) ○ Padeč mlečnosti ○ Lokalne reakcije: bolečina na mestu injiciranja ○ Respiratorni znaki (dispneja in nosni izcedek).
--	--	--

5. Roki za izvedbo cepljenja v 2020 - 2021

	BTVPUR (Merial)*		BLUEVAC (CZ Veterinaria)	
	1. odmerek	2. odmerek	1. odmerek	2. odmerek
Govedo	do 8. maja 2020	do 4. junija 2020	do 1. maja 2020	do 21. maja 2020
Ovce	do 21. maja 2020		do 21. maja 2020	

*enaki roki kot za govedo veljajo za koze

6. Določitev območja in trajanja cepljenja

V skladu z znanstvenim mnenjem EFSA², je priporočljivo cepiti celotno populacijo dovzetnih živali (govedo, drobnica) vsaj 5 zaporednih let.

Cepljenje se izvaja na celotnem območju Republike Slovenije, ki je določeno tudi kot območje z omejitvami zaradi BTV 4.

7. Postopek cepljenja

Cepljenje opravi veterinar veterinarske organizacije s koncesijo.

Pred izvedbo cepljenja morajo biti živali individualno označene na način, določen v predpisih, ki urejajo identifikacijo in registracijo živali.

Cepljenje mora biti v skladu s predpisom, ki ureja informacijski sistem za spremljanje, nadzor in poročanje o določenih boleznih živali (EPI), vneseno v EPI.

Cepljenje se izvede v vseh rejah, ki bodo v EPI v predizboru. Tehnične podrobnosti so določene v uporabniških navodilih EPI: Cepljenje proti bolezni modrikastega jezika, verzija 3.0, januar 2020, ki so dostopna na [spletni strani Uprave](#).

V skladu s priporočili proizvajalca in podlagi klinične študije, se pri cepivu BTVPUR ALSAP 4 za cepljenje koz uporablja shema kot pri govedu. Cepivo BLUEVAC – 4 se za koze ne uporablja.

III. Identifikacija in registracija živali

Vse živali morajo biti pred opravljenim cepljenjem označene na predpisan način. Če živali ob cepljenju niso označene, jih je treba najprej označiti in registrirati, šele potem se lahko pri teh živalih opravi cepljenje.

Pri drobnici se cepljenje opravi le pri individualno označenih živalih.

Za zagotavljanje sledljivosti cepljenih živali se podatki o izvedenih cepljenjih vnesejo v dosje živali in gospodarstva (govedo) in v dosje gospodarstva (drobnica).

IV. Pogoji za premike živali z območja cepljenja ter cepljenih živali

Premiki cepljenih živali znotraj območja z omejitvami in na prosta območja oziroma na območja, kjer kroži drug serotip virusa, se izvajajo v skladu z Uredbo (EK) št. 1266/2007 – 7. in 8. člen, Priloga III.

Ne glede na obdobje aktivnosti vektorjev, se lahko trgovanje s cepljenimi živalmi izvaja ne glede na kategorijo živali (zakol, pleme, proizvodnja).

Preiskave pred premiki niso potrebne.

Na podlagi točke b. prvega odstavka 8. člena Uredbe (EK) št. 1266/2007¹ je Slovenija podpisala sporazum z Avstrijo, na podlagi katerega:

- se obdobje, po katerem se lahko cepljene živali premaknejo z območja z omejitvami zaradi BTV 4 na prosto območje v Avstriji, skrajša iz 60 dni na 10 dni. Preiskave niso potrebne;
- se lahko živali, mlajše od 90 dni premaknejo z območja z omejitvami zaradi BTV 4 na prosto območje v Avstriji, če izvirajo od mater, cepljenih proti BTV 4.

Podrobnejši pogoji za premike živali z območja z omejitvami so dostopni na spletni strani <https://www.gov.si teme/bolezen-modrikastega-jezika/> .

V. Posebnosti

Za izvajanje programa spremljanja BTV v skladu s tretjo točko Priloge I Uredbe (EK) št. 1266/2007¹ se v rejah, kjer so določene kontrolne živali (sentineli), kontrolnih živali ne cepi. Kontrolnih živali se ne premika in ostanejo necepljene do konca sezone aktivnosti vektorjev.

Za zagotavljanje kontrolnih živali rejci podpišejo dogovor z Upravo za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin. V dogovoru so določeni pogoji za zagotavljanje kontrolnih živali. Na podlagi dogovora so imetniki kontrolnih živali (če so izpolnjeni pogoji iz dogovora), upravičeni do pavšalnega zneska za vsako kontrolno živali v višini, ki je določena v dogovoru.

Podrobnejša navodila za izvajanje programa spremljanja BTV s kontrolnimi živalmi so navedena v Obveznem navodilu za izvajanje Odredbe 2020.

VI. Stroškovnik in financiranje

1. Način financiranja

Cepljenje proti BTV v rokih in na način, ki je določen v programu, se financira iz proračuna Republike Slovenije – na podlagi ukrepov iz Odredbe 2020 (2021). Strošek priprave cepljenja (organizacija, kilometri, čas) se kot »prihod na gospodarstvo« obračuna le enkrat za posamezen KMG-MID na odmerek.

V okviru izvedbe programa cepljenja se iz proračuna Republike Slovenije krije:

- Govedo in koze:
 - o Cepljenje predhodno necepljenih živali – 2 odmerka in 2 prihoda na gospodarstvo
 - o Cepljenje predhodno cepljenih živali – 1 odmerek in 1 prihod na gospodarstvo
- Če je na gospodarstvu vsaj 1 žival, ki predhodno še ni bila cepljena in zato potrebuje 2 odmerka, se obračunata 2 prihoda na gospodarstvo.
- Ovce:
 - o 1 odmerek in 1 prihod na gospodarstvo

Cepljenja izven predlagane sheme in rokov tekom leta so strošek imetnika živali.

Če veterinarska organizacija cepljenja (dveh ali enega odmerka, odvisno od predhodnega statusa cepljenja živali) ne izvede v skladu s tem programom in navodili proizvajalca, mora cepljenje ponoviti na lastne stroške.

2. Stroški cepljenja

a. Prihod na gospodarstvo

Cena prihoda na gospodarstvo je 18,00 € z vključenim DDV oziroma 16,44 € brez DDV (DDV je 1,5 €).

b. Cena cepljenja

Cena cepljenja (velja za govedo in drobnico ob uporabi cepiva BTVPUR in za govedo ob uporabi cepiva BLUEVAC-4)

Cena cepljenja	Znesek	Sofinanciranje EU
Delo	2,87 €	-
Odmerek cepiva	0,96 €	0,48 € (50 %)
DDV 9,5%	0,36 €	-
Skupno	4,19 €	

Cena cepljenja (velja za ovce ob uporabi cepiva BLUEVAC-4)

Cena cepljenja	Znesek	Sofinanciranje EU
Delo	2,87 €	-
Odmerek cepiva	0,48 €	0,24 € (50 %)
DDV 9,5%	0,32 €	-
Skupno	3,67 €	

Število živali/gospodarstev za cepljenje (podatki iz centralnih registrov na 6. 1. 2020)

Govedo	
Št. gospodarstev	29.646
Št. vseh živali	474.657

Drobnica	
Št. vseh gospodarstev/živali*	7.907/ 142.111
Št. gospodarstev/živali OVCE**	5.332/ 81.934
Št. gospodarstev/živali KOZE**	3.676/ 23.006

*podatki iz VOLOS, zadnji javljen stalež na 1. februar v preteklih dveh letih

**podatki iz EPI za 2017, št. cepljenih ovac/koz na gospodarstvih

VII. Poročilo o izvajanju cepljenja

Po zaključenem cepljenju Sektor za zdravje in dobrobit živali pripravi poročilo o izvedbi programa cepljenja za leto 2020. Rok za pripravo poročila: 31. 8. 2020.

Poročila za pretekla leta so na voljo na [spletni strani Uprave](#).

Poročila v skladu z zakonodajo:

- EPI: sprotno spremljanje izvajanja (tedensko), mesečna poročila
- Uredba (EU) št. 652/2014: vmesna, letna poročila, finančni zahtevek